

Науковий керівник – Лютий І. О., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

REFERENCES

“ECB Statistical Data Warehouse” The European Central Bank. <http://sdw.ecb.europa.eu/>
[Legal Act of Ukraine] (2001). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>
[Legal Act of Ukraine] (2014). <http://www.bank.gov.ua/doc-catalog/document?id=12064036>
Lionov, S. V. “Vykorystannia investytsiinoho potentsialu bankiv u finansovomu zabezpechenni innovatsiinoho rozvytku v Ukraini” [Using the investment potential of banks in financial support innovative development in Ukraine]. In *Problemy finansovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku*, 178-199. Sumy: Vyd-vo SumDU, 2009.

Liutyi, I. O., and Yurchuk, O. M. *Bankivski instytuty v umovakh hlobalizatsii rynku finansovykh posluh* [Banking institutions in the context of globalization of financial services]. Kyiv: Znannia, 2011.
Mishchenko, V. I., Slavianska, N. H., and Koreneva, O. H. *Bankivski operatsii* [Banking operations]. Kyiv: Znannia, 2007.

“Osnovni pokaznyky diialnosti bankiv Ukrainy” [Main indicators of banks in Ukraine]. Natsionalnyi bank Ukrainy. http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798

Vozhzhov, A. P. “Vykorystannia zminnoi chastyny potochnykh pasyviv bankiv iak investytsiinykh resursiv” [Using alternating current liabilities of banks as investment resources]. *Visnyk NBU*, no. 12 (2003): 18-21.

Vovchak, O. D. *Bankivska investytsiina diialnist v Ukraini* [The banking investment activity in Ukraine]. Lviv: Vyd-vo Lvivskoi komertsiinoi akademii, 2005.

“WB Financial sector statistics”. The World Bank. <http://data.worldbank.org/topic/financial-sector>

УДК 36.221

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПЛАНУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ

© 2015 ПРОНОЗА П. В.

УДК 36.221

Прозноза П. В. Методичні аспекти планування податкових надходжень

Мета статті полягає у проведенні аналізу результативності планування податкових надходжень в Україні та розробці пропозицій щодо вдосконалення даного процесу. Результати проведеного аналізу виявили наявність суттєвих розбіжностей між фактичними та плановими показниками надходжень до Зведеного бюджету, що дало підстави стверджувати про недосконалість процесу планування податкових надходжень в Україні. Узагальнення підходів учених дозволило виділити п'ять основних чинників, які можуть впливати на результативність планування податкових надходжень. Пріоритетним напрямом визначено вдосконалення методичного та інформаційного забезпечення процесу планування податкових надходжень на основі використання процедури множинної регресії. Результати аналізу існуючих підходів виявили чотири ключові фактори, які впливають на обсяг податкових надходжень. Визначено основні параметри рівняння регресії, яким описується залежність обсягу податкових надходжень від цих факторів.

Ключові слова: податкові надходження, планування податкових надходжень, методичні аспекти планування.

Рис.: 8. **Табл.:** 1. **Формул.:** 1. **Бібл.:** 10.

Прозноза Павло Володимирович – доктор економічних наук, доцент, декан факультету фінансів, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

УДК 36.221

Прозноза П. В. Методические аспекты планирования налоговых поступлений

Цель статьи заключается в проведении анализа результативности планирования налоговых поступлений в Украине и разработке предложений по усовершенствованию данного процесса. В результате проведенного анализа выявлено наличие существенных расхождений между фактическими и плановыми показателями поступлений в Сводный бюджет, что позволило утверждать о несовершенстве процесса планирования налоговых поступлений в Украине. Обобщение подходов ученых позволило выделить пять основных факторов, которые могут влиять на результативность планирования налоговых поступлений. Приоритетным направлением определено совершенствование методического и информационного обеспечения процесса планирования налоговых поступлений на основе использования процедуры множественной регрессии. Результаты анализа существующих подходов выявили четыре ключевых фактора, влияющих на объем налоговых поступлений. Определены основные параметры уравнения регрессии, которым описывается зависимость объема налоговых поступлений от этих факторов.

Ключевые слова: налоговые поступления, планирование налоговых поступлений, методические аспекты планирования.

Рис.: 8. **Табл.:** 1. **Формул.:** 1. **Библ.:** 10.

Прозноза Павел Владимирович – доктор экономических наук, доцент, декан факультета финансов, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

UDC 36.221

Pronoza P. V. Methodical Aspects of Planning the Tax Revenues

The article is aimed to analyze the effectiveness of planning the tax revenues in Ukraine and to elaborate proposals for improving this process. The conducted analysis revealed that there were significant discrepancies between the actual and planned indicators of revenues to the Consolidated budget that allowed to contend about imperfection of the tax revenue planning process in Ukraine. A synthesis of approaches of scientists has helped to allocate five main factors that may impact the effectiveness of tax revenue planning. As the priority direction was identified the improving methodological and information support of the tax revenues planning process through the use of multiple regression procedure. As result of the analysis of existing approaches, four key factors that impact the volume of tax revenues have been identified. The main parameters of the regression equation, which describes the dependence of the volume of tax revenues on these factors, have been determined.

Key words: tax revenues, planning the tax revenues, methodical aspects of planning.

Pic.: 8. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 1. **Bibl.:** 10.

Pronoza Pavlo V. – Doctor of Science (Economics), Associate Professor, Dean, Faculty of Finance, Kharkiv National Economic University named after S. Kuznets (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Соціально-економічний розвиток країни суттєво залежить від ефективності функціонування податково-бюджетного механізму. Розробка та реалізація управлінських рішень у цій сфері базується на використанні науково обґрунтованих планів і прогнозів. Планування податкових надходжень дає можливість уникнути дисбалансів в організації державних фінансів та визначати індикативні показники результативності функціонування системи державного податкового менеджменту. Будь-який вид планування, у тому числі податкове, характеризується імовірністю, особливо в умовах економічної нестабільності. Однак саме за таких умов податкове планування відіграє особливо важливу роль в процесі управління податковою системою.

Проблемам, що виникають у процесі податкового планування в цілому та планування податкових надходжень у контролюючих органах зокрема, присвячено роботи багатьох учених, а саме: С. Баруліна, О. Десятнюк, Ю. Іванова, Г. Ісаншиної, С. Каламбет, В. Карпової, А. Кізими, А. Крисоватого, С. Супруненко, А. Тарангул, Т. Юткіної та ін. Враховуючи значні досягнення вчених у рамках дослідження цієї тематики, слід зазначити, що окремі питання, пов'язані із плануванням податкових надходжень в контролюючих органах, потребують доопрацювання та, в окремих випадках, актуалізації. Особливо це стосується тих питань, які пов'язані з науково-методичним забезпеченням процесу планування податкових надходжень у контролюючих органах.

Мета даної статті полягає у проведенні аналізу результативності планування податкових надходжень в Україні та розробці пропозицій щодо вдосконалення даного процесу.

Державне податкове планування виступає важливим елементом реалізації бюджетного процесу. Варто погодитися з позицією, згідно з якою: «Податки є основним джерелом формування доходів бюджету держави та багатофункціональним інструментом перерозподілу ВВП у соціальному, територіальному та галузевому ас-

пектах» [10, с. 70]. Проведені на основі даних Державної казначейської служби України [3] розрахунки дозволили оцінити значимість податкових надходжень у формуванні доходної частини Зведеного бюджету України у 2007–2014 рр. (рис. 1).

Представлені на рис. 1 дані дають підстави стверджувати про визначну роль податків у рамках формування доходної частини бюджету. Протягом 2007–2014 рр. значення цього показника знаходилося в межах від 73,3% до 84,0% і становило в середньому 78,22%. Варто відзначити підвищення частки податків у загальному обсязі доходів Зведеного бюджету України після набуття чинності ПКУ.

Враховуючи зазначені факти, стабільність та ефективність бюджетного процесу суттєво залежать від точності визначення прогнозного обсягу податкових надходжень та здатності контролюючих органів забезпечити його виконання. Динаміку виконання планових обсягів податкових надходжень до Зведеного бюджету України у 2007–2014 рр. наведено на рис. 2.

Відповідні розрахунки проведено на основі даних, отриманих зі звітів Державної казначейської служби України про виконання бюджету за відповідні роки [3]. Середнє значення показника виконання планових обсягів податкових надходжень до Зведеного бюджету України у 2007–2014 рр. становить 95,27%. Значення показника на рівні, що перевищує 100%, відповідає ситуації, коли фактичний обсяг сплачених податків перевищує прогнозний. Протягом досліджуваного періоду подібна ситуація мала місце у 2007 р. – перевиконання плану на 1,6% (2,49 млрд грн) та у 2011 р. – на 1,2% (4,07 млрд грн). Найнижчий рівень виконання планового обсягу податкових надходжень за період, що досліджується, простежувався у 2009 р. – 86,5% та у 2012 р. – 90,7% планового показника. Низький рівень виконання планового обсягу податкових надходжень може бути наслідком дії чинників, які не були враховані під час прогнозування.

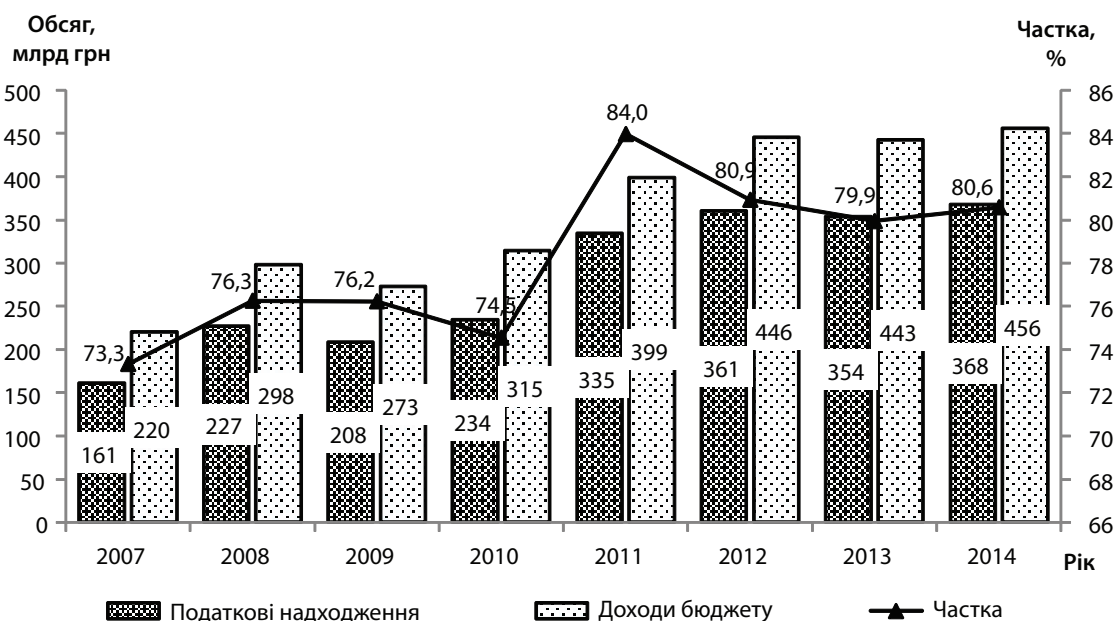

Рис. 1. Роль податкових надходжень у формуванні доходної частини Зведеного бюджету України у 2007–2014 рр.

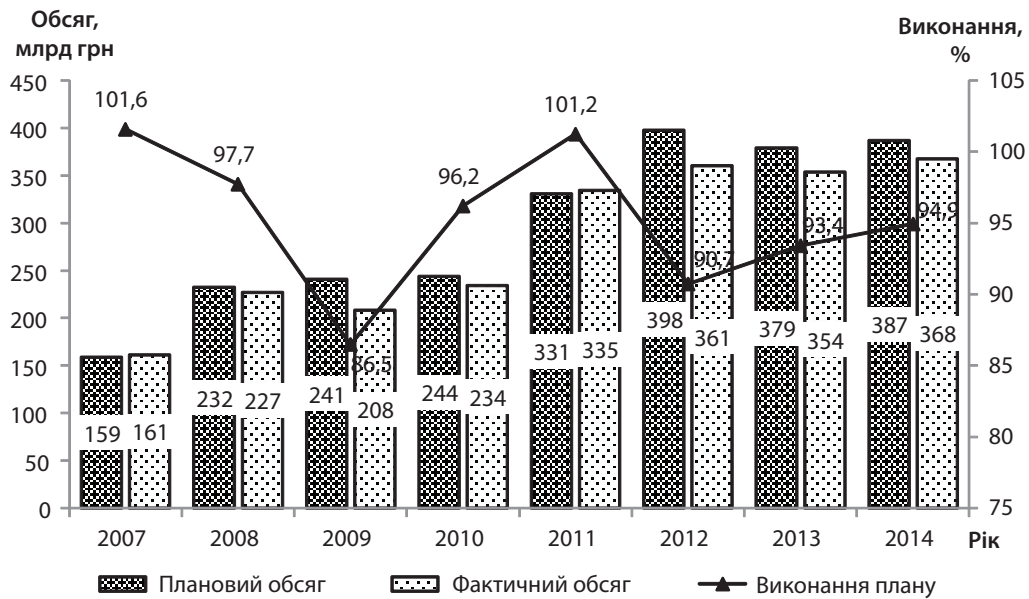

Рис. 2. Виконання планових обсягів податкових надходжень до Зведеного бюджету України у 2007 – 2014 рр.

Варто відзначити відсутність чітко вираженої тенденції в динаміці виконання планового показника загального обсягу податкових надходжень у межах періоду, що досліджується. З огляду на це доцільним є аналіз динаміки виконання планових показників за окремими видами податкових платежів. Найбільшу частку у структурі податкових надходжень до Зведеного бюджету України протягом 2007 – 2014 рр. мали податок на додану вартість (ПДВ), податок на доходи фізичних осіб – до 2011 р. податок з доходів фізичних осіб (ПДФО), податок на прибуток підприємств (ППП) і акцизний податок – до 2011 р. акцизний збір (акцизи) (рис. 3).

Загальна частка інших податків у структурі податкових надходжень до Зведеного бюджету України у 2007 – 2014 рр. змінювалася в межах від 11,7% до 18,5% і

становила в середньому 14,9%. Поступове зростання цього показника простежується протягом останніх років.

Найбільша питома вага у структурі податкових надходжень протягом усього періоду, що досліджується, належить ПДВ: середнє значення 38,3%. Динаміку виконання планових обсягів надходжень ПДВ до Зведеного бюджету України протягом 2007 – 2014 рр. наведено на рис. 4.

Середній рівень виконання планового обсягу надходжень ПДВ до Зведеного бюджету України у 2007 – 2014 рр. становить 92,9%, тобто на 2,4% менше, ніж середній показник за усіма податковими надходженнями (див. рис. 2). Перевищення прогнозованого обсягу надходжень за цим податком мало місце у 2011 р. і склало 1,3% (1,64 млрд грн). Запланованого на 2012 р. зростання надходжень ПДВ на 34,03 млрд грн (на 26,16%), у по-

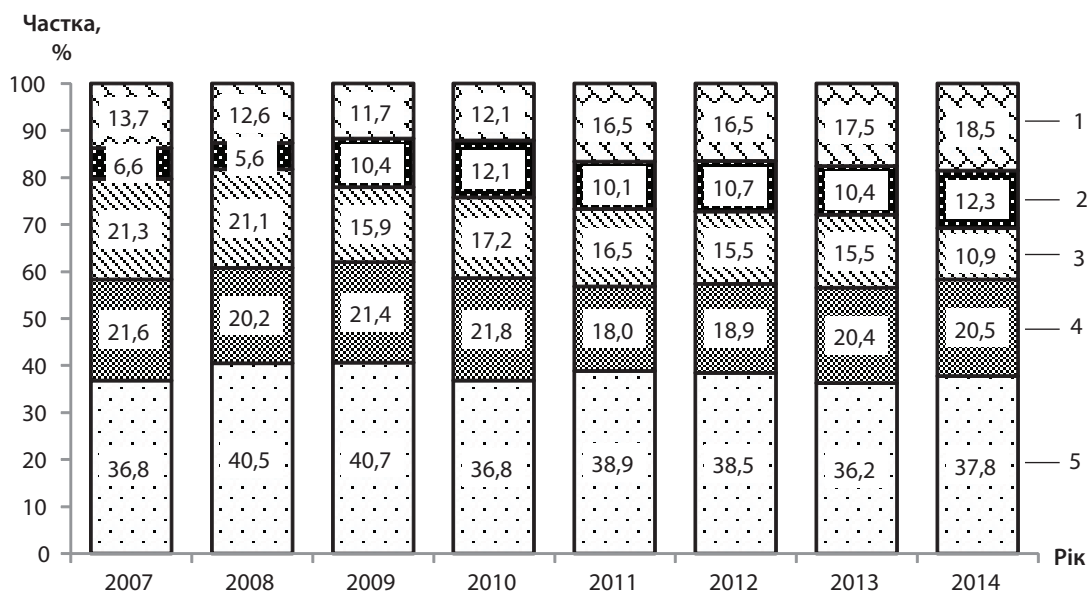

Рис. 3. Структура податкових надходжень до Зведеного бюджету України у 2007 – 2014 рр.:

1 – інші податки; 2 – акцизи; 3 – податок на прибуток підприємств; 4 – ПДФО; 5 – ПДВ.

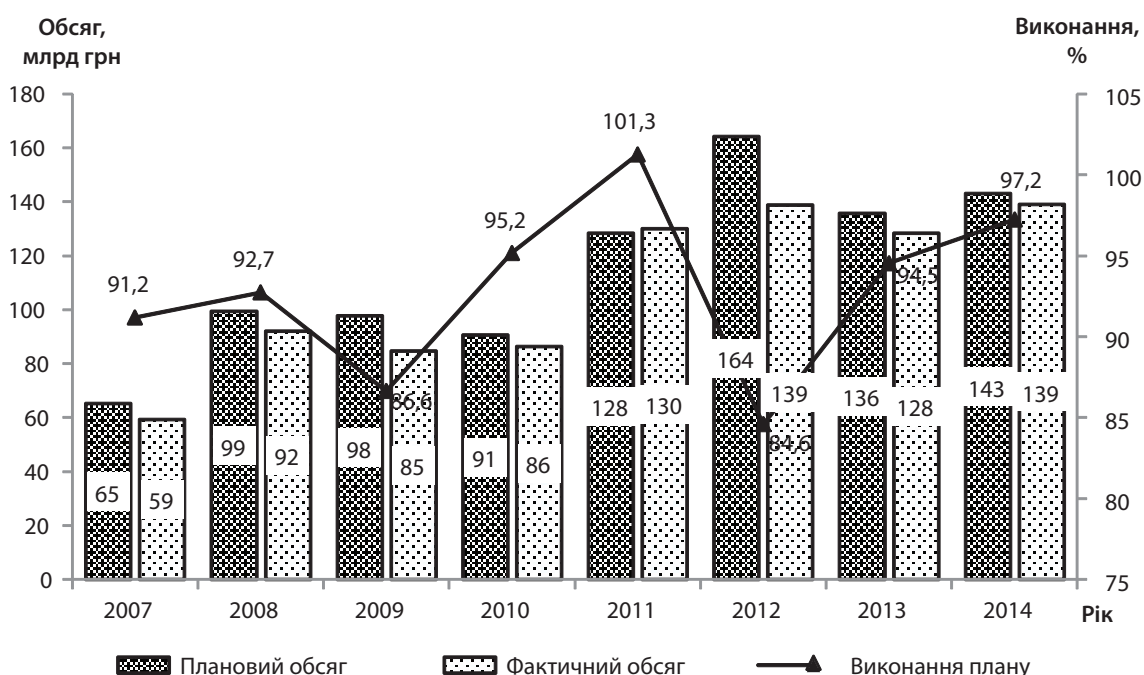

Рис. 4. Виконання планових обсягів надходжень ПДВ до Зведеного бюджету України у 2007 – 2014 рр.

рівнянні із фактичним обсягом надходжень за 2011 р., не відбулося. Натомість, фактичний обсяг надходжень у 2012 р. зріс лише на 8,73 млрд грн. Як результат, суттєво завищений рівень планового обсягу надходжень було виконано лише на 84,6%. Найнижчий за період, що аналізується, рівень цього показника (84,6%) зафіксовано у 2012 р. Динаміка рівня виконання планового обсягу надходжень з ПДВ протягом 2007 – 2014 рр. не виявила стійкої тенденції.

Відчутно меншою, ніж у ПДВ, однак достатньо суттєвою у структурі податкових надходжень є частка ПДФО. Динаміку виконання планового обсягу надходжень за цим податком у 2007 – 2014 рр. наведено на рис. 5.

Середній рівень виконання планового обсягу надходжень з ПДФО за період, що досліджується, становить 96,9%, що на 1,6% більше, ніж середній показник за загальним обсягом податкових надходжень (див. рис. 2). Максимальний рівень цього показника спостерігався у 2007 р.: запланований обсяг надходжень ПДФО було перевиконано на 4,2% (1,42 млрд грн). Тенденцію поступового зростання, яка простежувалась протягом 2008 – 2011 рр., змінила нестійка тенденція скорочення, яка продовжується до теперішнього часу. За результатами 2014 р. фактичний обсяг надходжень ПДФО становив 93,0% планового. Отримані результати дають підстави стверджувати про низький рівень ефективності планування надходжень ПДФО протягом останніх років.

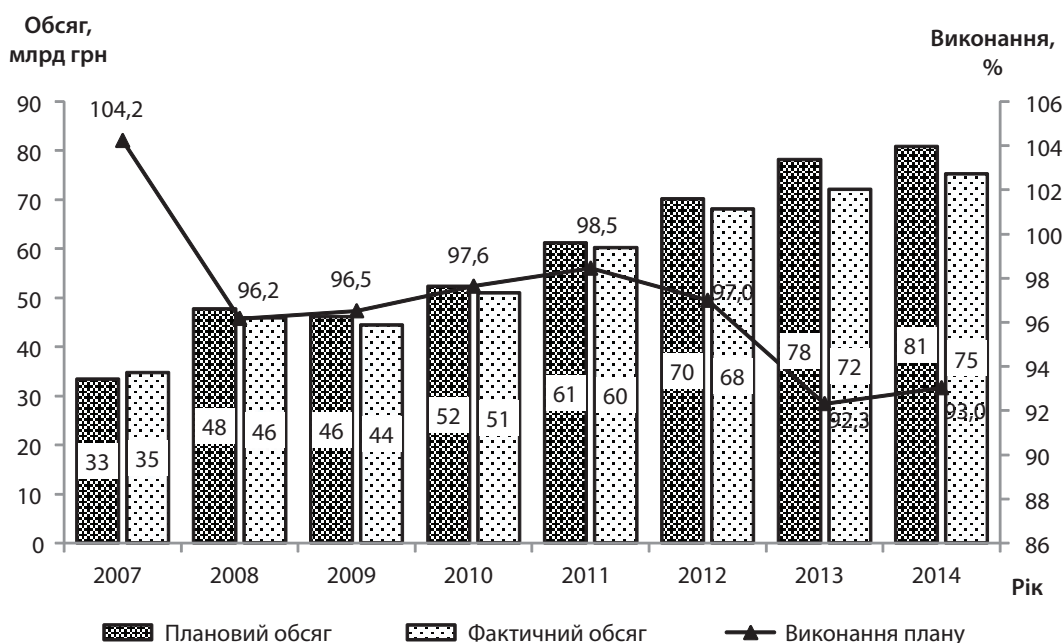

Рис. 5. Виконання планових обсягів надходжень ПДФО до Зведеного бюджету України у 2007 – 2014 рр.

Значно меншим рівнем однорідності та стабільності характеризується динаміка показника виконання планових обсягів надходжень до Зведеного бюджету України у 2007–2014 рр. податку на прибуток підприємств (рис. 6).

Рівень виконання планового обсягу надходжень з податку на прибуток підприємств протягом 2007–2014 рр. змінювався в межах від 76,9% до 118,6% і становив у середньому 101,3%. Перевищення запланованого обсягу надходжень мало місце у 2007 р. (18,6%, або 5,40 млрд грн), 2008 р. (12,0%, або 5,14 млрд грн) та у 2011 р. (14,9%, або 7,16 млрд грн). Варто відзначити нестійку тенденцію до скорочення показника виконання пла-

нового обсягу надходжень з податку на прибуток підприємств, починаючи з 2012 р. Наявність суттєвих розбіжностей між плановими та фактичними показниками негативно характеризує ефективність планування відповідних платежів.

Після тривалого скорочення показника виконання планового обсягу надходжень акцизного податку до Зведеного бюджету України у 2007–2013 рр. за підсумками 2014 р. відбулося суттєве підвищення (рис. 7).

Протягом 2007–2013 рр. рівень цього показника зменшився зі 101,6% (перевиконання планового обсягу на 0,17 млрд грн) до 87,2%. Зростання показника простежувалося у 2010 р. Середній рівень виконання пла-

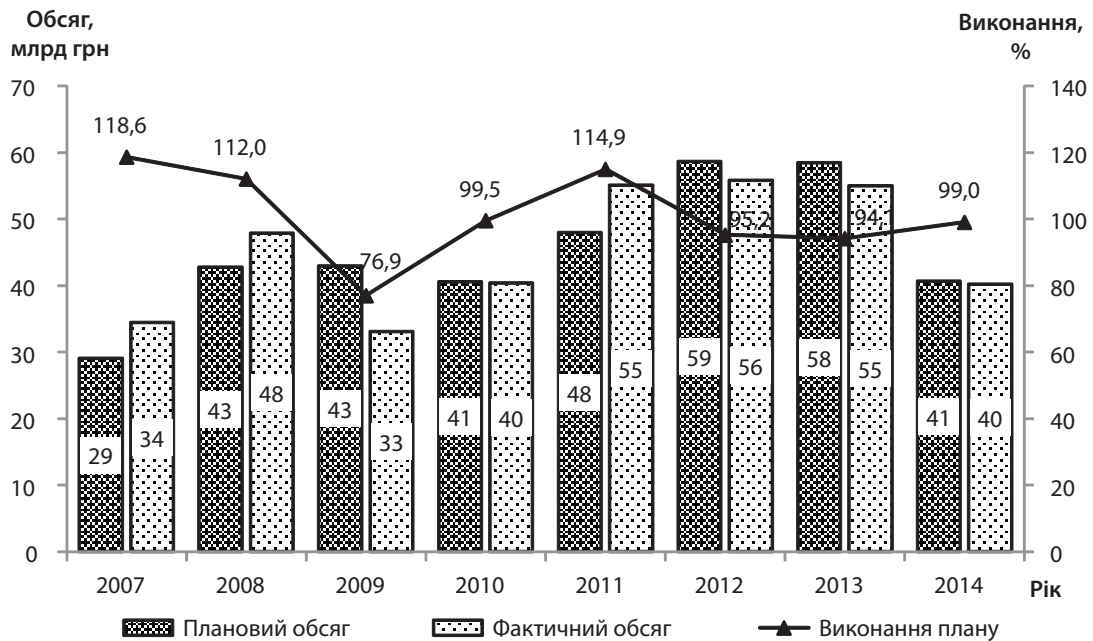

Рис. 6. Виконання планових обсягів надходжень податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету України у 2007–2014 рр.

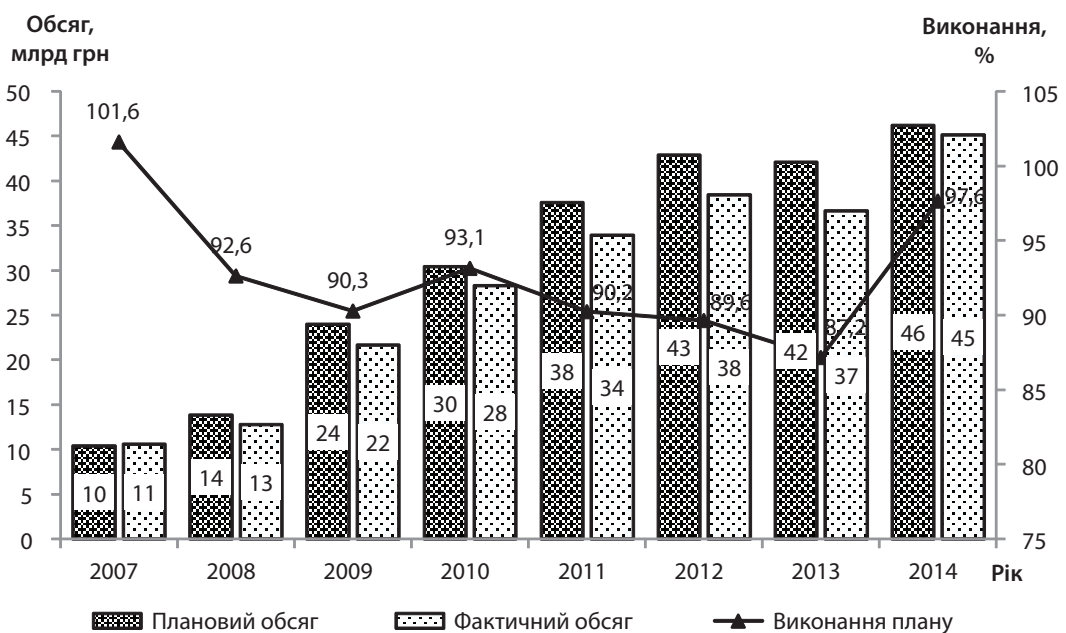

Рис. 7. Виконання планових обсягів надходжень акцизного податку (збору) до Зведеного бюджету України у 2007–2014 рр.

нового обсягу надходжень акцизного податку за весь період, що аналізується, склав 92,8%, тобто на 2,5% менше, ніж відповідний показник загального обсягу податкових надходжень.

Рівень виконання планових показників надходжень до Зведеного бюджету України за іншими податками протягом 2007–2014 рр. змінювався в межах від 81,1% до 106,0% і становив у середньому 95,2% (рис. 8).

Перевиконання запланованого обсягу спостерігалось у 2007 р. і становило 1,25 млрд грн. Крім того, починаючи з 2011 р., простежується стала тенденція до скорочення показника виконання планових показників.

Результати проведеного аналізу дають підстави стверджувати про недосконалість процесу планування податкових надходжень в Україні. Про низьку ефективність податкового планування на державному рівні свідчить наявність суттєвих розбіжностей між фактичними та плановими показниками надходжень до Зведеного бюджету. Особливої актуальності зазначена проблема набула в останні роки.

Виявлені недоліки планування податкових надходжень визначили доцільність проведення аналізу чинників, які впливають на результативність даного процесу. Огляд сучасної економічної літератури не виявив однозначності в поглядах учених з приводу окресленої проблематики.

На думку О. Брежневої-Єрмоленко [1], серед чинників, які впливають на результативність здійснення планування податкових надходжень, можна виділити дві групи. До першої належать чинники, що здійснюють позитивний вплив, а саме: модернізація існуючих і затвердження нових методів планування; розробка та затвердження методологічних рекомендацій із планування податкових надходжень; стабілізація нормативно-правового забезпечення. Другу групу становлять чинники, які негативно впливають на планування податкових

надходжень: відсутність належної методологічної основи планування податкових надходжень; відсутність належного інституційного забезпечення процесу планування; мінливість та недосконалість податкового законодавства; нестабільність політичної та соціальної ситуації в державі; недосконалість інформаційно-аналітичної бази для розрахунку планових показників; відсутність податкової дисципліни платників податків тощо.

Згідно з позицією колективу авторів на чолі з Ю. Івановим [6], основними чинниками, що впливають на якість прогнозування і планування, вважаються: відсутність методологічного забезпечення проектування дохідної частини державного і місцевих бюджетів, раціональної системи прогнозування і планування податкових надходжень; постійна зміна податкового законодавства; передбачуваність поведінки платників податків, які працюють в окремих галузях економіки; рівень податкової дисципліни і культури; політична ситуація; зосередженість на забезпеченні збалансованості бюджету; врахування регіональних аспектів сплати податків; врахування чинників, які впливають на податковий потенціал; наявність даних про обсяги податкових пільг; визначення податкових можливостей території (областей).

Узагальнення представлених підходів та позицій інших учених [2; 7; 9] дозволило виділити п'ять основних чинників, які можуть впливати на результативність планування податкових надходжень, а саме:

- 1) наявність і якість методичного та інформаційного забезпечення процесу планування податкових надходжень;
- 2) стабільність податкового законодавства;
- 3) політичні та соціально-економічні зміни в країні;
- 4) залежність планового обсягу податкових надходжень від запланованого обсягу витрат бюджету;
- 5) врахування податкових можливостей регіонів.

З-поміж елементів зазначеного переліку базову роль відіграє методичне забезпечення процесу плануван-

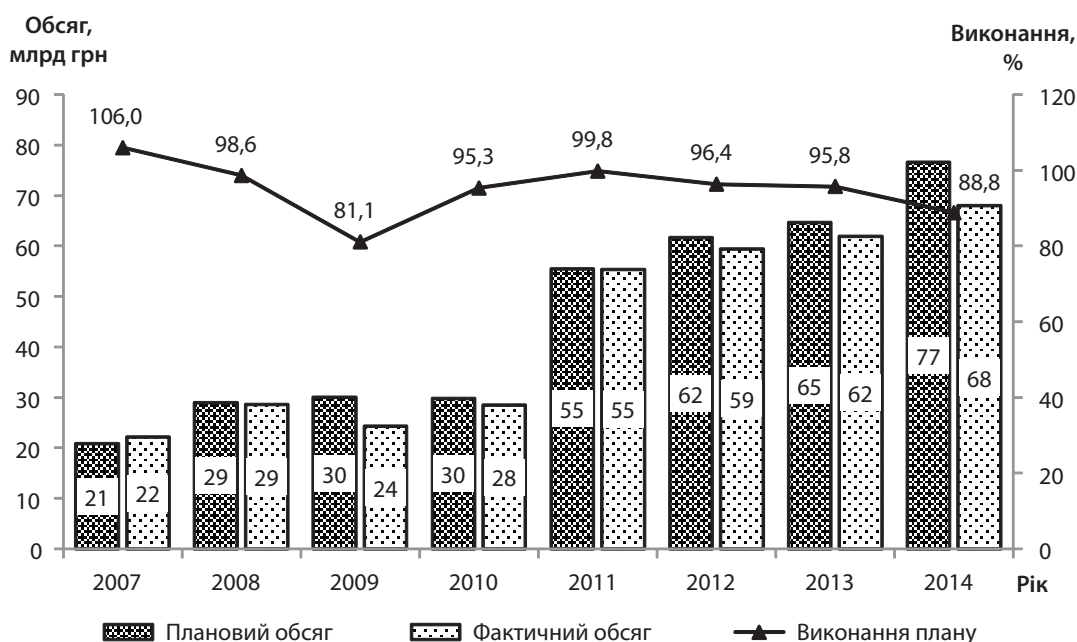

Рис. 8. Виконання планових обсягів надходжень інших податків до Зведеного бюджету України у 2007–2014 рр.

ня податкових надходжень. Про визначальну роль цього чинника зазначається в усіх сучасних дослідженнях.

Відсутність законодавчо закріпленої методики планування податкових надходжень в Україні засвідчила доцільність визначення переліку ключових факторів, які можуть впливати на рівень надходжень податків та зборів до бюджету, а також характеру такої залежності.

Робота фіскальних органів щодо планування податкових надходжень базується на результатах оцінки можливого впливу різних факторів на розміри очікуваних податкових надходжень. Найбільш доцільними до використання вважаються методи, відомі в теорії статистики та економічного аналізу як багатомірні методи статистичного аналізу [7, с. 61]. Ці методи, за наявності інформації про фактичні (очікувані) та базові показники, дозволяють розрахувати вплив окремих факторів на результативний показник. У рамках дослідження впливу різних факторів на обсяг податкових надходжень широко використовуються процедури множинної регресії. Регресійний аналіз дозволяє розгляну-

ти вплив декількох змінних на надходження шляхом визначення незалежних факторів, що найбільш прийнятні для відповідних даних. Ці фактори можуть використовуватися для прогнозування майбутніх змін обсягу податкових надходжень.

Формування вихідного переліку факторів, які можуть здійснювати вплив на обсяг податкових надходжень, є важливим етапом в процесі побудови регресійної моделі. Можна виділити різні підходи щодо його реалізації в рамках розробки напрямів удосконалення процесу планування податкових надходжень у контролюючих органах (табл. 1).

Перелік факторів та показників, що враховуються при прогнозуванні індикативних показників у контролюючих органах, міститься у п'ятому розділі Порядку взаємодії структурних підрозділів ГУ Міндоходів у Харківській області та підпорядкованих районних державних податкових інспекцій при визначенні прогнозних надходжень до бюджету, затвердженого Наказом ГУ Міндоходів у Харківській області від 08.11.2013 р. № 222 [5]. Зазначений перелік містить три групи факторів:

Таблиця 1

Окремі підходи щодо визначення факторів, які впливають на обсяг податкових надходжень

Фактори	Автор(-и)				Усього
	Р. Саакян, Г. Ананьева [8, с. 4]	В. Демидович, Г. Бурлуцка, К. Трофімова [2]	М. Свердан, О. Корзаченко [9]	Ю. Лазебник [4]	
ВВП	+	+	+	+	4
Темпи зниження (зростання) ВВП	+				1
Обсяг продукції промисловості	+		+	+	3
Обсяг валової продукції сільського господарства	+			+	2
Індекс споживчих цін	+	+		+	3
Індекс цін виробників	+		+		2
Офіційний курс гривні	+		+		2
Темпи зростання монетарної бази	+				1
Темпи зростання грошової маси	+				1
Доходи населення	+	+	+	+	4
Середньомісячна заробітна плата	+				1
Індекс реальної заробітної плати	+		+		2
Рівень зареєстрованого безробіття	+				1
Зовнішньоторговельний оборот	+				1
Експорт товарів і послуг	+	+	+	+	4
Імпорт товарів і послуг	+	+	+	+	4
Кінцеві споживчі витрати			+		1
Товарообіг			+	+	2
Обсяг реалізованих послуг	+	+		+	3
Валове нагромадження основного капіталу			+		1
Рівень тінізації доходів			+		1
Фінансовий результат до оподаткування				+	1

- ✦ що впливають на обсяги надходжень податкових платежів;
- ✦ що впливають на обсяги надходжень митних платежів;
- ✦ що впливають на обсяги надходжень єдиного соціального внеску.

Рівень деталізації факторів, наведених у Наказі [5], змінюється від «Макропоказники розвитку економіки в регіоні та галузях» до «Імпорт тютюнової сировини, яка ввезена на територію України у попередньому місяці виробниками тютюнових виробів». З огляду на високий рівень деталізації окремих видів даних, які використовуються при прогнозуванні індикативних показників у контролюючих органах, Наказом [5] також визначено джерела такої інформації.

Результати проведеного аналізу дають підстави стверджувати про можливість використання значної кількості факторів, які впливають на обсяг податкових надходжень. Однак варто відзначити наявність двох обставин, які обмежують таку можливість.

Перша обставина – обмеженість доступу до інформації. У рамках дослідження, що проводиться, використовуються виключно загальнодоступні дані, які офіційно опубліковані в засобах масової інформації та спеціальних збірниках.

Друга обставина – обмеженість кількості факторів, які можуть бути враховані в рамках побудови багатфакторної регресійної моделі (з огляду на кількість періодів спостережень).

З огляду на результати аналізу підходів учених щодо визначення факторів, які впливають на обсяг податкових надходжень, наведених у табл. 1, при побудові багатфакторної регресійної моделі доцільно використати такі фактори:

1. Обсяг ВВП.
2. Доходи населення.
3. Експорт товарів і послуг.
4. Імпорт товарів і послуг.

Статистична обробка відповідних даних за період 2000–2014 рр. дозволила визначити основні параметри рівняння регресії, яким описується залежність обсягу податкових надходжень від зазначених факторів (1):

$$Y = 0,03x_1 + 0,1x_2 - 0,1x_3 + 0,34x_4 - 4031,97, \quad (1)$$

де Y – обсяг податкових надходжень, млн грн;

x_1 – ВВП, млн грн;

x_2 – доходи населення, млн грн;

x_3 – експорт товарів і послуг, млн грн;

x_4 – імпорт товарів і послуг, млн грн.

Тіснота зв'язку між досліджуваними величинами оцінюється на рівні 0,9. Статистичну значимість та адекватність моделі підтверджено на основі відповідних критеріїв. Аналіз стандартизованих параметрів моделі виявив, що результативна ознака (обсяг податкових надходжень) є найбільш чутливою до зміни фактора x_4 (імпорт товарів і послуг) та фактора x_2 (доходи населення). Найменший відгук проявляється у разі зміни фактора x_1 (ВВП).

ВИСНОВКИ

Виявлені під час аналізу результативності планування податкових надходжень в Україні недоліки засвідчили необхідність пошуку напрямів удосконалення цього процесу. Пріоритетним напрямом визначено вдосконалення методичного та інформаційного забезпечення процесу планування податкових надходжень на основі використання процедури множинної регресії. Обмеженість запропонованої моделі полягає у здатності враховувати зміни виключно тих факторів, які було використано під час її побудови. Вплив решти факторів визначається в моделі на рівні середнього значення за період спостереження. Підвищення точності отриманої моделі стає можливим за умови використання додаткових факторів, які здійснюють суттєвий вплив на обсяг податкових надходжень до Зведеного бюджету України, що, у свою чергу, потребує відповідного інформаційного забезпечення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Брежнєва-Єрмоленко О. В.** Податкове планування в системі державного податкового менеджменту / О. В. Брежнєва-Єрмоленко // Вісник Дніпропетровського університету. – 2013. – Т. 21, вип. 7 (1). – С. 48 – 53 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201371/48.html>

2. **Демидович В. В.** Напрямки вирішення проблем податкового прогнозування і планування в Україні / В. В. Демидович, Г. М. Бурлуцька, К. С. Трофімова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.taxation.lg.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=97:2010-11-10-2010-12&catid=41:scientific-conference

3. Звіт про виконання Державного бюджету [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>

4. **Лазебник Ю. О.** Визначення факторів впливу на обсяги податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів України / Ю. О. Лазебник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6813/2/lyodof09.pdf>

5. Наказ ГУ Міндоходів у Харківській області від 08.11.2013 р. № 222 «Про внесення змін до наказу ГУ Міндоходів від 29.07.2013 р. № 93».

6. **Іванов Ю. Б.** Податковий менеджмент / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. – К. : Знання, 2008. – 525 с.

7. Податковий менеджмент : конспект лекцій. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 276 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://botanichik.at.ua/publ/lekciji/podatkovij_menedzhment/podatkovij_menedzhment_elektronnij_resurs_konsp_lekc_ternopil_tneu_2012_276_s/157-1-0-423

8. **Саакян Р. А.** О некоторых аспектах налоговой нагрузки экономики и прогнозе поступления налогов в 2000 году / Р. А. Саакян, Г. И. Ананьева // Налоговый вестник. – 2000. – № 4. – С. 4 – 7.

9. **Свердан М. М.** Податкові надходження бюджету: аналіз та прогнозування / М. М. Свердан, О. В. Корзаченко // WEB-ресурс научно-практических конференцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/20120322/7_sverdand.php

10. Теоретико-методологічні засади реформування системи сплати податків і зборів в інформаційній системі Міністерства доходів і зборів України. – Ірпінь : НДІ фінансового права, 2013. – 48 с.

REFERENCES

Brezhnieva-Yermolenko, O. V. "Podatkove planuvannia v systemi derzhavnoho podatkovoho menedzhmentu" [Tax planning in the system of tax management]. <http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201371/48.html>

Demydovych, V. V., Burlutska, H. M., and Trofimova, K. S. "Napriamky vyrishennia problem podatkovoho prohnozuvannia i planuvannia v Ukraini" [Directions problem solving tax forecasting and planning in Ukraine]. http://www.taxation.lg.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=97:2010-11-10-20-10-12&catid=41:scientific-conference

Ivanov, Yu. B. et al. *Podatkovyi menedzhment* [Tax management]. Kyiv: Znannia, 2008.

Lazebnyk, Yu. O. "Vyznachennia faktoriv vplyvu na obsiah podatkovykh nadkhodzen do biudzhetyv usikh rivniv v Ukraini" [Determining factors influencing the volume of tax revenues to budgets of all levels in Ukraine]. <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6813/2/lyodof09.pdf>

[Legal Act of Ukraine] (2013).

"Podatkovyi menedzhment" [Tax management]. http://botanchik.at.ua/publ/lekciji/podatkovij_menedzhment/podatkovij_menedzhment_elektronnij_resurs_konsp_lekc_ternopil_tneu_2012_276_s/157-1-0-423

Saakian, R. A., and Ananeva, G. I. "O nekotorykh aspektakh nalogovoy nagruzki ekonomiki i prognoze postupleniya nalogov v 2000 godu" [Some aspects of the tax burden of the economy and tax revenue forecast in 2000]. *Nalogovyy vestnik*, no. 4 (2000): 4-7.

Sverdan, M. M., and Korzachenko, O. V. "Podatkovi nadkhodzhenia biudzhetu: analiz ta prohnozuvannia" [Tax revenues budget: analysis and forecasting]. http://www.confcontact.com/20120322/7_sverdan.php

Teoretyko-metodolohichni zasady reformuvannia systemy splaty podatkov i zboriv v informatsiinii systemi Ministerstva dokhodiv i zboriv Ukrainy [Theoretical and methodological basis of reforming the system of taxes and fees in the information system of the Ministry of income and fees Ukraine]. Irpin: NDI finansovoho prava, 2013.

"Zvit pro vykonannia Derzhavnoho biudzhetu" [Report on the State budget]. <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>